

A Comparative Study of Neutral-Tone (轻声) Words in Chinese Textbooks and the Standard Chinese Dictionary

Arunothai Boonchom

Faculty of Education and Human Development, Sisaket Rajabhat University

Abstract

This study aims to analyze and compare neutral-tone (轻声) words appearing in beginner-level Chinese textbooks and a Thai-Chinese dictionaries with those in the Standard Chinese Dictionary application 《现代汉语词典 (7th edition)》. The research focuses on examining the consistency of neutral-tone words across different sources and exploring the characteristics of words that frequently appear with neutral tones to generate findings that can contribute to the development of Chinese language teaching in Thailand. The research sample included four beginner-level Chinese textbooks and one Thai-Chinese dictionary. Data from the textbooks covered lessons 1–15 of each book. The research method involved collecting neutral-tone words from the textbooks, cross-checking them against the Thai-Chinese dictionary, and then comparing these words with the Standard Chinese Dictionary in the mobile application. The analysis concentrated on the consistency, variations, patterns, and distinct attributes of neutral-tone words.

The results identified a total of 189 neutral-tone words. Among these, 137 words (72.49%) matched the Standard Chinese Dictionary, 25 words (13.23%) differed from the dictionary entries, and 27 words (14.29%) did not appear in the dictionary. Frequently occurring neutral-tone words can be categorized into nouns, verbs, pronouns, phrases, and reduplicated forms, indicating identifiable patterns and systematic tendencies in their usage. These findings highlight the importance of accurately presenting neutral-tone words in Chinese learning materials. These findings may also provide suggestions for improving textbook development and pronunciation instruction in Chinese language teaching in Thailand, particularly in authentic communicative contexts.

Keywords: Chinese Language, Neutral-tone Words, Pronunciation Teaching, 轻声

How to cite

Boonchom, A. (2026). A Comparative Study of Neutral-Tone (轻声) Words in Chinese Textbooks and the Standard Chinese Dictionary. *Research and Development Journal Suan Sunandha Rajabhat University*, 18(1), 15–28. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/irdssru/article/view/284232> (In Thai)

การศึกษาเปรียบเทียบคำเสียงเบา (轻声) ในหนังสือเรียนภาษาจีนกับพจนานุกรมจีน

มาตรฐาน

อรุณทัย บุญชม

คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบคำเสียงเบา (轻声) ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาจีนขั้นต้นและพจนานุกรมจีน-ไทยกับพจนานุกรมภาษาจีนมาตรฐานในรูปแบบแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ 《现代汉语词典 (7th edition)》 โดยมุ่งเน้นการตรวจสอบความตรงกันของคำเสียงเบาในแหล่งข้อมูลต่างๆ และศึกษาลักษณะเฉพาะของคำที่มักปรากฏเสียงเบา เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่สามารถนำไปพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยได้ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยหนังสือเรียนภาษาจีนขั้นต้น 4 เล่ม และพจนานุกรมจีน-ไทย 1 เล่ม ข้อมูลจากหนังสือเรียนครอบคลุมบทที่ 1-15 ของแต่ละเล่ม วิธีการวิจัยเป็นการเก็บรวบรวมคำเสียงเบาจากหนังสือเรียน ตรวจสอบเบื้องต้นกับพจนานุกรมจีน-ไทย แล้วเปรียบเทียบกับพจนานุกรมจีนมาตรฐานในแอปพลิเคชัน โดยวิเคราะห์ความตรงกัน ความแตกต่าง รูปแบบ และลักษณะเฉพาะของคำเสียงเบา

ผลการวิจัยพบว่า คำเสียงเบามีจำนวนทั้งสิ้น 189 คำ โดยมีคำที่ตรงกับพจนานุกรมจีนมาตรฐาน 137 คำ (72.49%) ไม่ตรงกับพจนานุกรมจีนมาตรฐาน 25 คำ (13.23%) และไม่ปรากฏในพจนานุกรมมาตรฐานโดยตรง 27 คำ (14.29%) ลักษณะของคำที่มักใช้เสียงเบาสามารถแบ่งออกเป็นหลายกลุ่ม ได้แก่ คำนาม คำกริยา คำสรรพนาม กลุ่มคำหรือวลี และคำซ้ำ นอกจากนี้ยังพบแนวโน้มและรูปแบบเฉพาะของการใช้เสียงเบาที่สามารถอธิบายและจัดหมวดหมู่ได้อย่างเป็นระบบ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการทำความเข้าใจการใช้คำเสียงเบาในสื่อการเรียนภาษาจีน และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาเนื้อหาหนังสือเรียน และแนวทางการสอนภาษาจีนในประเทศไทย โดยเฉพาะด้านการออกเสียงและการใช้ภาษาในบริบทการสื่อสารจริง

คำสำคัญ: ภาษาจีน, คำเสียงเบา, การสอนด้านการออกเสียง, 轻声

บทนำ

ภาษาจีนกลางมีระบบการถอดเสียงด้วยตัวอักษรโรมันที่ใช้สำหรับช่วยในการเรียนรู้การอ่านออกเสียงของตัวอักษรจีน ระบบดังกล่าวเรียกว่า พินอิน (拼音) ซึ่งประกอบด้วยพยัญชนะต้น (声母) สระ (韵母) และวรรณยุกต์ (声调) วรรณยุกต์ในภาษาจีนมีบทบาทสำคัญต่อความหมายของคำ เนื่องจากเสียงวรรณยุกต์ที่แตกต่างกันสามารถทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนไปได้ ภาษาจีนกลางมีวรรณยุกต์พื้นฐาน 4 เสียง ได้แก่ เสียงที่ 1 “ - ” เสียงที่ 2 “ ˊ ” เสียงที่ 3 “ ˋ ” และเสียงที่ 4 “ ˋˊ ” เช่น mā, má, mǎ และ mà อย่างไรก็ตาม นอกจากวรรณยุกต์ทั้งสี่แล้ว ภาษาจีนยังมีพยางค์ที่ไม่มีเครื่องหมายวรรณยุกต์กำกับและออกเสียงเบา สั้น ไม่มีโทนเสียงหลักและไม่มีสัญลักษณ์แทนเสียงวรรณยุกต์ปรากฏบนสระ เรียกว่า เสียงเบา (轻声) ซึ่งมักปรากฏในคำศัพท์สองพยางค์ วลีหลายพยางค์ และคำช่วยบางประเภท เช่น 爸爸 bàba (พ่อ) 妈妈 māma (แม่) (Rong, 2011) หรือคำช่วย เช่น 了le, 的de, 吧ba เช่น 走了zǒu le (ไปแล้วนะ) 他的tā de (ของเขา) 好吧hǎo ba (ดี, ได้, ตกลง) (Shen, Tsai, & Zhou, 2018)

วารสารจะระบุชื่อผู้แต่งในการอ้างอิงครั้งแรก (เฉพาะภาษาไทย)*

อย่างไรก็ตาม ผู้เรียนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะในบริบทประเทศไทย มักประสบปัญหาในการจดจำและใช้เสียงเบาอย่างถูกต้อง สาเหตุสำคัญประการหนึ่งคือ ความไม่สอดคล้องของการระบุเสียงเบาในตำราเรียน พจนานุกรม และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น คำศัพท์เดียวกันอาจถูกระบุว่าเป็นเสียงเบาในบทเรียนหนึ่ง แต่ในอีกบทเรียนหนึ่งกลับปรากฏพร้อมเครื่องหมายวรรณยุกต์ปกติ นอกจากนี้ หนังสือเรียนแต่ละเล่มหรือพจนานุกรมที่ใช้ในประเทศไทยอาจให้ข้อมูลเกี่ยวกับเสียงเบาแตกต่างกัน รวมถึงสื่อการเรียนรู้ในสังคมออนไลน์ที่มีการนำเสนอการถอดเสียงพินอินที่ไม่สอดคล้องกัน ความแตกต่างดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความสับสนแก่ผู้เรียนและผู้สอน ทำให้การจดจำและการใช้เสียงเบาเกิดความคลาดเคลื่อน และอาจส่งผลให้เกิดการถ่ายทอดความรู้ที่ไม่ถูกต้องต่อไปในกระบวนการเรียนการสอน เช่น หนังสือเรียน A คำว่า 不是 (ไม่ใช่) เขียนว่า búshi แต่หนังสือเรียน B กลับเขียนว่า búshì บางเล่มคำว่า 回来 (กลับมา) เขียนว่า huílai แต่ในพจนานุกรมจีนไทยคำว่า 回来 (กลับมา) เขียนว่า huílái เสียงของพยางค์หลังคำว่า 朋友 เฝิงโหย่ว (เพื่อน) เป็น “โหย่ว” (เสียงวรรณยุกต์สาม) ในสื่อโซเชียลปัจจุบันบางสื่อก็ระบุเสียงสามเช่นเดียวกัน แต่ทว่าในหนังสือ เอกสารตำราหลายเล่มกลับเป็นเสียงเบา péngyou

การสอนเสียงเบาในภาษาจีนมีความสำคัญต่อการพัฒนาความสามารถด้านการออกเสียงของผู้เรียนชาวต่างชาติ เนื่องจากเสียงเบาเป็นลักษณะเฉพาะของภาษาจีนกลางที่ใช้บ่อยในการสื่อสาร อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่ศึกษาการเรียนรู้เสียงเบาของนักเรียนชาวไทยด้วยวิธีการทดลองทางสัทศาสตร์ยังมีจำนวนน้อย โดยงานวิจัยส่วนใหญ่มุ่งเน้นการศึกษาลักษณะของเสียงเบาหรือปัญหาภาษาถิ่น (He, 2020) งานวิจัยที่วิเคราะห์การใช้คำเสียงเบาในหนังสือเรียนภาษาจีนและสื่อการสอนสำหรับผู้เรียนไทย รวมถึงการเปรียบเทียบกับพจนานุกรมภาษาจีนมาตรฐานยังมีจำนวนจำกัด โดยเฉพาะการศึกษาความสอดคล้องของการระบุเสียงเบาระหว่างสื่อการเรียนกับพจนานุกรมมาตรฐาน เช่น 《现代汉语词典 (第7版)》 ขณะเดียวกัน งานวิจัยในประเทศไทยส่วนใหญ่มุ่งศึกษาปัญหาการออกเสียงภาษาจีนของผู้เรียนไทยเป็นหลัก เช่น การศึกษาปัญหาการออกเสียงสัทอักษรภาษาจีน (พินอิน) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในไทย (Chaisingthong, Singyoocharoen, & Chaivanich, 2022, p.545) การวิเคราะห์อุปสรรคในการเรียนภาษาจีนของผู้เรียนไทย (Li & Amatyakul, 2025, p.58) ตลอดจนการศึกษาวิเคราะห์คำภาษาจีนที่มีการออกเสียงหลากหลายและมีจำนวนมากซึ่งก่อให้เกิดปัญหาแก่ผู้เรียนภาษาจีนชาวไทย (Sripol & Wang, 2024, p.1) ซึ่งล้วนสะท้อนให้เห็นว่าระบบเสียงและการออกเสียงเป็นประเด็นสำคัญในการเรียนภาษาจีนของผู้เรียนไทย ดังนั้น การศึกษาที่วิเคราะห์และเปรียบเทียบคำเสียงเบาในหนังสือเรียนภาษาจีนกับพจนานุกรมมาตรฐานจึงมีความสำคัญในการทำความเข้าใจรูปแบบการใช้เสียงเบา และสามารถช่วยเติมเต็มช่องว่างขององค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้เสียงเบาในสื่อการเรียนภาษาจีนในประเทศไทย

ด้วยเหตุนี้ งานวิจัยชิ้นนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสอดคล้องของคำเสียงเบา (轻声) ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาจีนชั้นต้น จากเนื้อหาบทที่ 1-15 ของหนังสือเรียนภาษาจีนจำนวน 4 เล่ม และพจนานุกรมจีน-ไทยที่นิยมใช้ในประเทศไทยจำนวน 1 เล่ม กับพจนานุกรมภาษาจีนมาตรฐานในรูปแบบแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ 《现代汉语词典 (第7版)》 โดยการศึกษาเปรียบเทียบคำศัพท์ที่มีเสียงเบาในหนังสือเรียนกับคำศัพท์ในพจนานุกรมมาตรฐานจะช่วยให้เข้าใจถึงความแตกต่างและรูปแบบการใช้เสียงเบาได้ดียิ่งขึ้น 2) วิเคราะห์ลักษณะเฉพาะและรูปแบบของคำเสียงเบา (轻声) เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย โดยผลการเปรียบเทียบจะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถวางแผนการสอนเสียงเบาให้ตรงจุด เน้นย้ำในประเด็นที่ผู้เรียนมักผิดพลาด และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับผู้เรียนได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เปรียบเทียบความสอดคล้องของคำเสียงเบา (轻声) ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาจีนขั้นต้นและพจนานุกรมจีน-ไทยกับพจนานุกรมภาษาจีนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ลักษณะเฉพาะและรูปแบบของคำเสียงเบา (轻声) เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ คือ คำภาษาจีนที่มีเสียงเบา (轻声) หรือคำที่ไม่มีสัญลักษณ์แสดงวรรณยุกต์กำกับบนสระ ซึ่งปรากฏในเนื้อหาบทที่ 1-15 ของหนังสือเรียนภาษาจีนขั้นต้นจำนวน 4 เล่ม พจนานุกรมจีน-ไทยที่นิยมใช้ในประเทศไทยจำนวน 1 เล่ม และพจนานุกรมภาษาจีนมาตรฐานในรูปแบบแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ 《现代汉语词典(第7版)》ได้แก่

- 《发展汉语(第二版)初级口语(I)》(Wang et al., 2013)
- 《初级汉语口语(上册)》(Dai et al., 1997)
- 《汉语会话301句(1)》(Kang et al., 2017)
- 《汉语教程(第一册·上)》(Yang, 2008)
- พจนานุกรมจีน-ไทย ฉบับใหม่ (ฉบับพิมพ์หนังสือตัวอย่าง) **เจียรชัย เอี่ยมวรเมธ** (Iamworamet, 2020)
- พจนานุกรมภาษาจีนมาตรฐานในรูปแบบแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ 《现代汉语词典(第7版)》(The Dictionary Editing Office, Institute of Linguistics, Chinese Academy of Social Sciences, 2020)

หนังสือเรียนทั้ง 4 เล่มที่ถูกเลือกเป็นตำราเรียนภาษาจีนขั้นต้นที่มีการใช้กันอย่างแพร่หลายในสถาบันการศึกษาในประเทศไทย ทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อุดมศึกษาและสถาบันสอนภาษา อีกทั้งยังเป็นตำราที่มีเนื้อหาครอบคลุมทักษะการสื่อสารพื้นฐานของผู้เรียนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ ส่วนการเลือกศึกษาบทที่ 1-15 เนื่องจากเป็นช่วงเนื้อหาในระดับเริ่มต้นที่ผู้เรียนเพิ่งเริ่มเรียนระบบเสียงภาษาจีนและการอ่านพินอิน (Pinyin) ซึ่งเป็นช่วงสำคัญของการสร้างพื้นฐานด้านการออกเสียง หากมีการระบุเสียงเบาไม่สอดคล้องกัน อาจส่งผลกระทบต่อความเข้าใจและการจดจำการออกเสียงของผู้เรียนในระยะยาว

2. เครื่องมือวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบรวบรวมข้อมูลคำศัพท์ที่มีเสียงเบา (轻声) จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งใช้สำหรับบันทึกข้อมูลคำศัพท์ที่ปรากฏในแหล่งข้อมูลที่ศึกษา โดยระบุรายละเอียด ได้แก่ อักษรจีน คำอ่านพินอิน ความหมาย ประเภทของคำศัพท์ และเปรียบเทียบกับพจนานุกรมมาตรฐาน

2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบรวบรวมข้อมูลคำศัพท์ที่มีเสียงเบา (轻声) เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาจีนจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง หากคุณภาพ โดยมีค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence: IOC) เป็นเกณฑ์ในการประเมิน

ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่า เครื่องมือมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ในทุกข้อ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 0.50 (Mahasarakham University, 2008) แสดง

ว่าเครื่องมือมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยในระดับสูง และสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

3. ขั้นตอนการวิจัย

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับเสียงเบา (轻声) ระบบพินอิน การออกเสียงภาษาจีน และการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ

3.2 การรวบรวมข้อมูล

รวบรวม ตรวจสอบและบันทึกคำเสียงเบา (轻声) จากบทเรียนที่ 1-15 ของหนังสือเรียนภาษาจีนจำนวน 4 เล่ม และพจนานุกรมจีน-ไทยที่นิยมใช้ในประเทศไทย จำนวน 1 เล่ม พร้อมระบุอักษรจีน คำอ่านพินอิน (pinyin) คำแปลและประเภทของคำศัพท์ เช่น คำนาม คำกริยา ฯลฯ

3.3 การตรวจสอบกับพจนานุกรมมาตรฐาน

ตรวจสอบความถูกต้องของคำศัพท์เดียวกัน กับพจนานุกรมภาษาจีนมาตรฐานในรูปแบบแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ 《现代汉语词典(第7版)》

3.4 การวิเคราะห์และเปรียบเทียบข้อมูล

3.4.1 เปรียบเทียบคำศัพท์ในหนังสือเรียนและพจนานุกรมจีน-ไทยกับข้อมูลใน 《现代汉语词典(第7版)》 เพื่อจำแนกคำดังนี้

- ตรงกับพจนานุกรมมาตรฐาน
- ไม่ตรงกับพจนานุกรมมาตรฐาน
- ไม่ปรากฏในพจนานุกรมมาตรฐาน

3.4.2 วิเคราะห์ความแตกต่างของการระบุเสียงเบา (轻声) ที่ปรากฏในแหล่งข้อมูลต่างๆ

3.4.3 วิเคราะห์ลักษณะ รูปแบบ และแนวโน้มของคำที่มักใช้เสียงเบา โดยจำแนกตามประเภทของคำ เช่น คำนาม คำกริยา คำสรรพนาม กลุ่มคำหรือวลี และคำซ้ำ

3.5 การสรุปผลการวิจัย

สังเคราะห์และสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล พร้อมนำเสนอข้อค้นพบและข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์คำเสียงเบา (轻声) ในหนังสือเรียนภาษาจีน พบว่า คำเสียงเบา มีจำนวนทั้งสิ้น 189 คำ ซึ่งเมื่อเทียบกับพจนานุกรมจีนมาตรฐาน พบว่ามีคำที่ตรงกัน 137 คำ (72.49%) ไม่ตรงกัน 25 คำ (13.23%) และไม่ปรากฏในพจนานุกรมมาตรฐานโดยตรง 27 คำ (14.29%) ดังนี้

1. เปรียบเทียบความถูกต้องของคำเสียงเบา (轻声) กับพจนานุกรมภาษาจีนมาตรฐาน

คำเสียงเบา (轻声) ในหนังสือเรียนภาษาจีนที่นิยมใช้ในประเทศไทย เปรียบเทียบกับพจนานุกรมจีนมาตรฐาน ดังนี้

ตารางที่ 1 คำเสียงเบา (轻声) ในหนังสือเรียนภาษาจีนที่นิยมใช้ในประเทศไทย ตรวจสอบความถูกต้องกับพจนานุกรมภาษาจีนมาตรฐาน

ประเด็นการวิเคราะห์	จำนวน (คำ)	สัดส่วน (%)	ข้อสังเกต
1. เสียงเบาตรงกับพจนานุกรมจีนมาตรฐาน	137 คำ	72.48%	พยางค์หลังเป็นเสียงเบา เช่น 儿子、橘子、爸爸、妈妈 我们、多少、这么 休息、商量、告诉 吗、呢、着 吃过、学过、还是
2. เสียงเบาไม่ตรงกับพจนานุกรมจีนมาตรฐาน	25 คำ	13.23%	พยางค์หลังไม่ใช่เสียงเบา เช่น 学生、后面、知道 回来、不是、马马虎虎
3. ไม่ปรากฏโดยตรงในพจนานุกรมจีนมาตรฐาน เช่น กลุ่มคำ / วลี / คำซ้ำ	27 คำ	14.29%	เช่น 看看、去不去, 试一试、 说不完
รวม	189 คำ	100%	

จากการเปรียบเทียบในตารางที่ 1 พบว่า คำเสียงเบาในหนังสือเรียนภาษาจีน ที่ตรงกับพจนานุกรมจีนมาตรฐาน มีจำนวน 137 คำ คิดเป็นร้อยละ 72.49 ส่วนใหญ่มีลักษณะโครงสร้างคำที่ชัดเจน ตัวอย่างคำนามที่ลงท้ายด้วย 子zi เช่น 儿子érzi、橘子júzi、村子cūnzi คำนามที่เป็นลักษณะการซ้ำคำ เช่น 爸爸bàba、妈妈māma、奶奶nǎinai คำสรรพนาม เช่น 我们wǒmen、多少duōshao、这么zhème คำกริยา เช่น 休息xiūxi、商量shāngliang、告诉gàosu คำช่วย เช่น 吗ma、呢ne、着zhe คำว่า 过 ที่อยู่ในวลี/กลุ่มคำ เช่น 吃过chīguò、学过xuéguò เป็นต้น จากข้อมูลพบว่า คำเสียงเบาจำนวนหนึ่งเป็นคำนามที่มีปัจจัย “子” ทำหน้าที่เป็นปัจจัยท้ายคำ (词尾) เช่น 儿子、橘子、村子 ปัจจัยดังกล่าวในภาษาจีนมาตรฐานมักออกเสียงเป็นเสียงเบาจึงทำให้พยางค์หลังไม่มีวรรณยุกต์ชัดเจน คำซ้ำประเภทคำเรียกญาติ เช่น 爸爸、妈妈、奶奶 มักออกเสียงพยางค์หลังเป็นเสียงเบา ซึ่งเป็นลักษณะทางสัทศาสตร์ที่พบได้ทั่วไปในภาษาจีนกลาง ส่วนคำช่วยทางไวยากรณ์ (语气词 / 助词) เช่น 吗、呢、着 มักออกเสียงเป็นเสียงเบา เนื่องจากทำหน้าที่เป็นองค์ประกอบทางไวยากรณ์มากกว่าคำที่มีความหมายหลัก

คำเสียงเบาในหนังสือเรียนภาษาจีน แต่ในพจนานุกรมมาตรฐานมีวรรณยุกต์ระบุชัดเจน มีจำนวน 25 คำ คิดเป็นร้อยละ 13.23 ตัวอย่างเช่น 学生xuésheṅg、后面hòumiàn、知道zhīdào、回来huílái、不是bú shì、马马虎虎mǎmǎhūhū (ในหนังสือเรียนภาษาจีนเขียนว่า mǎmahūhū) คำบางคำในหนังสือเรียนถูกกำหนดให้พยางค์หลังเป็นเสียงเบา แม้ว่าพจนานุกรมภาษาจีนมาตรฐานจะระบุวรรณยุกต์ชัดเจน เช่น 学生、知道、回来 ปรากฏการณ์ดังกล่าวอาจเกิดจากการสะท้อนลักษณะการออกเสียงในภาษาพูดจริง หรือเพื่อให้ผู้เรียนออกเสียงได้ง่ายและเป็นธรรมชาติมากขึ้นในการสื่อสาร

คำที่ไม่พบในพจนานุกรมมาตรฐานโดยตรง เนื่องจากเป็นกลุ่มคำ / วลี / คำซ้ำ เช่น 看看kànkàn、去不去qù bu qù、试一试shì yi shì、说不完shuō bu wán เป็นต้น คำที่ไม่ปรากฏโดยตรงในพจนานุกรมมาตรฐานส่วนใหญ่เป็นโครงสร้างทางไวยากรณ์ เช่น คำกริยาซ้ำ (动词重叠) และโครงสร้างคำถามแบบบวก-ลบ (正反问句) เช่น 看看、试一试、去不去 ซึ่งเป็นโครงสร้างที่ประกอบขึ้นจากหลายคำหรือวลี จึงไม่ปรากฏในรูปคำศัพท์เดียวในพจนานุกรม

จากการวิเคราะห์พบว่า คำเสียงเบาที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาจีนที่ใช้ในประเทศไทยส่วนใหญ่ สอดคล้องกับการกำหนดเสียงเบาในพจนานุกรมภาษาจีนมาตรฐาน โดยเฉพาะคำที่มีปัจจัยท้ายคำ คำซ้ำ และคำช่วยทางไวยากรณ์ อย่างไรก็ตาม ยังพบคำบางส่วนที่ใช้เสียงเบาแตกต่างจากพจนานุกรม ซึ่งอาจสะท้อนลักษณะการออกเสียงในภาษาพูดหรือแนวทางการจัดการเรียนการสอนในหนังสือเรียน

2. วิเคราะห์ลักษณะและความแตกต่างของคำเสียงเบา (轻声) ในหนังสือเรียนภาษาจีน

การวิเคราะห์ลักษณะและความแตกต่างของคำเสียงเบา (轻声) ในหนังสือเรียนภาษาจีน ประกอบด้วยลักษณะและความแตกต่างของคำเสียงเบา (轻声) ในหนังสือเรียนภาษาจีน และตัวอย่างคำเสียงเบาที่ไม่สอดคล้องกับพจนานุกรมภาษาจีนมาตรฐานในรูปแบบแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ 《现代汉语词典（第7版）》 แต่สอดคล้องกับในพจนานุกรมจีน-ไทยที่นิยมในประเทศไทย โดยหนังสือเรียนภาษาจีน ได้แก่ 《发展汉语（第二版）初级口语（I）》《初级汉语口语（上册）》《汉语会话301句（1）》《汉语教程（第一册·上）》 ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 2 ลักษณะและความแตกต่างของคำเสียงเบา (轻声) ในหนังสือเรียนภาษาจีน

ระดับความสอดคล้องของเสียงเบา (%)	จำนวน (คำ)	ประเภทคำที่พบมากที่สุด	ประเภทคำที่พบรองลงมา	ตัวอย่างคำ
100% (พบในทุกเล่ม)	22	คำนาม	คำสรรพนาม	学生、我们、的、谢谢、朋友、名字
75% (พบใน 3 เล่ม)	26	คำนาม	กลุ่มคำ, คำซ้ำ	生日、好不好、弟弟、本子、还是、呢
50% (พบใน 2 เล่ม)	40	คำนาม	กลุ่มคำ, คำคุณศัพท์	椅子、漂亮、看看、知道、回来、先生
25% (พบใน 1 เล่ม)	101	คำนาม	กลุ่มคำ, คำกริยา	橘子、告诉、漂亮不漂亮、过来、进来

จากตารางที่ 2 คำภาษาจีนที่ออกเสียงเบาเหมือนกันในหนังสือเรียนทั้ง 4 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 100 มีจำนวน 22 คำ พบว่าประเภทที่พบมากที่สุด คือ คำนาม รองลงมา คือ คำสรรพนาม คำเสริม คำกริยาและคำซ้ำ โดยคำส่วนใหญ่เป็นคำพื้นฐานระดับต้นที่ใช้บ่อยในชีวิตประจำวัน ตัวอย่างเช่น คำสรรพนาม (我们、你们) คำช่วย (了、吗、的) คำซ้ำ (爸爸、妈妈)

คำภาษาจีนที่ออกเสียงเบาเหมือนกันในหนังสือเรียน 3 เล่ม (75%) มีจำนวน 26 คำ พบมากที่สุด คือ คำนาม รองลงมา คือ กลุ่มคำ คำซ้ำ คำสรรพนาม คำเสริม คำคุณศัพท์ คำกริยา และคำเชื่อม มีคำศัพท์ที่ไม่ใช่เสียงเบาจำนวน 2 คำ คือ rènshī (认识) รู้จัก และ gè (个) คำลักษณนาม (อัน) คำที่พบในหนังสือ 2 เล่ม (50%) มีจำนวน 40 คำ พบมากที่สุด คือ คำนาม รองลงมา คือ กลุ่มคำ คำคุณศัพท์ คำกริยา คำซ้ำ และคำสรรพนาม มีคำศัพท์ที่ไม่ใช่เสียงเบาจำนวน 1 คำ คือ shíhòu (时候) ช่วงเวลาที่ / ตอนที่... และคำที่พบในหนังสือเพียง 1 เล่ม (25%) มีจำนวน 101 คำ พบมากที่สุด คือ คำนาม รองลงมา คือ กลุ่มคำ คำกริยา คำคุณศัพท์ คำซ้ำ คำเสริม คำเชื่อม และคำอุทาน มีคำศัพท์ที่ไม่ใช่เสียงเบาจำนวน 3 คำ คือ คำว่า biérén (别人) คนอื่น, wèidào (味道) รสชาติ / กลิ่น และคำว่า xiǎojiě (小姐) คุณ (ผู้หญิง) คำที่พบว่า มีเสียงวรรณยุกต์กำกับในหนังสือจำนวน 3 เล่ม (75%) มีจำนวน 2 คำ คือ búshì (不是) ไม่ใช่ และ liúxuéshēng (留学生) นักเรียนต่างชาติ

กลุ่มที่พบเพียงบางเล่ม (75%, 50% และ 25%) มีแนวโน้มเป็น คำที่ซับซ้อนขึ้น หรือ กลุ่มคำ/สำนวน เช่น 是不是、漂亮不漂亮、告诉、商量 โดยประเภทคำที่มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุดคือ คำนาม ซึ่งพบในทุกกระดานของการสอดคล้อง หนังสือทุกเล่มมีคำเสียงเบาที่ซ้ำกันเพียง 22 คำ (จากหลายร้อยคำ) แสดงว่า

มีฐานร่วมของคำเบาพื้นฐาน เมื่อระดับความสอดคล้องลดลง (75–25%) จะพบคำที่หลากหลายและเป็นคำเฉพาะของเนื้อหาหนังสือมากขึ้น เช่น คำในบทสนทนาเฉพาะบริบท เนื้อหาที่เป็นพื้นฐานมักคงเสียงเบาในคำทั่วไป เช่น 吗、的、呢 เนื้อหาที่เน้นบทสนทนาจะมีคำซ้ำและกลุ่มคำที่ใช้เสียงเบามากกว่า เช่น 看看、试一试、是不是 เนื้อหาบางส่วนผู้เขียนแปลหรือเรียบเรียงเองอาจใส่วรรณยุกต์ในคำที่ควรเป็นเสียงเบา เช่น 认识(rènshi) หรือ 个(gè) สะท้อนความไม่สม่ำเสมอในการถ่ายทอดเสียงเบา

โดยภาพรวม คำเสียงเบา (轻声) ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาจีนในประเทศไทย มีแนวโน้มคงอยู่ชัดเจนใน “คำพื้นฐานและคำเสริม” ขณะที่ “คำซ้ำและกลุ่มคำ/วลี” มีความหลากหลายมากขึ้นตามระดับของตำรา และมีความไม่สอดคล้องกันในการใช้เครื่องหมายเสียงเบาในบางคำ ซึ่งอาจสะท้อนถึงความแตกต่างของแนวทางการเขียนและมาตรฐานของแต่ละสำนักพิมพ์

จากข้อมูลดังกล่าว สามารถสรุปแนวโน้มได้ว่า ยังมีบางส่วนในหนังสือภาษาจีนระบุว่าเป็นคำเสียงเบา ในพจนานุกรมจีน-ไทยที่นิยมในประเทศไทยก็เป็นเสียงเบา แต่เมื่อเปรียบเทียบกับพจนานุกรมภาษาจีนมาตรฐานในรูปแบบแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ 《现代汉语词典 (第7版)》 แล้ว กลับไม่ใช่เสียงเบา ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าทั้งในหนังสือภาษาจีนไม่ได้ตรวจสอบกับพจนานุกรมจีนมาตรฐาน หรืออาจเนื่องมาจากความตกหล่นของการตรวจสอบ หรือผู้เขียนหนังสือมีแนวโน้มใช้เสียงเบาในคำที่ผู้เขียนคุ้นเคยในภาษาพูดมากกว่าตามมาตรฐานพจนานุกรม ตัวอย่างคำเสียงเบาที่ไม่สอดคล้องกับพจนานุกรมภาษาจีนมาตรฐาน แต่สอดคล้องกับพจนานุกรมจีน-ไทยที่นิยมในประเทศไทย ดังนี้

ตารางที่ 3 ตัวอย่างคำเสียงเบาที่ไม่สอดคล้องกับพจนานุกรมภาษาจีนมาตรฐานในรูปแบบแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ 《现代汉语词典 (第7版)》 แต่สอดคล้องกับพจนานุกรมจีน-ไทยที่นิยมในประเทศไทย

ระดับความสอดคล้องของเสียงเบา (%)	จำนวนที่สอดคล้องกับพจนานุกรมจีน-ไทย (คำ)	ตัวอย่างคำ
100% (พบในทุกเล่ม)	12	过来 guòlai、别人 biérén、味道 wèidao
75% (พบใน 3 เล่ม)	2	知道 zhīdao、关系 guānxi
50% (พบใน 2 เล่ม)	1	生日 shēngri
25% (พบใน 1 เล่ม)	1	学生 xuésheng

จากตารางที่ 3 จะเห็นว่า คำเสียงเบาที่ไม่ตรงกับพจนานุกรมจีนมาตรฐาน ส่วนใหญ่เป็นคำที่ใช้บ่อยในชีวิตประจำวัน เช่น 过来 มา、别人 คนอื่น、味道 รสชาติ ซึ่งอาจเกิดจากความคุ้นเคยในภาษาพูด ที่มักจะออกเสียงสั้นๆ ในพยางค์หลัง ผู้เขียนตำราจึงอาจเลือกใช้รูปแบบนี้ตามการออกเสียงทั่วไป มากกว่าตามมาตรฐานของพจนานุกรมภาษาจีนกลาง

อภิปรายผล

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เปรียบเทียบความสอดคล้องของคำเสียงเบา (轻声) ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาจีนขั้นต้นและพจนานุกรมจีน-ไทยกับพจนานุกรมภาษาจีนมาตรฐาน 2) วิเคราะห์ลักษณะเฉพาะและรูปแบบของคำเสียงเบา (轻声) เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย

1) การเปรียบเทียบความสอดคล้องของคำเสียงเบา (轻声) ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาจีนขั้นต้นและพจนานุกรมจีน-ไทยกับพจนานุกรมภาษาจีนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า คำเสียงเบาบางคำมีความ

สอดคล้องกันระหว่างหนังสือเรียน พจนานุกรมจีน-ไทย และพจนานุกรมภาษาจีนมาตรฐาน เช่น 的、吗、吧、呢、了 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคำช่วยและอนุภาคทางไวยากรณ์ที่มีรูปแบบการใช้ค่อนข้างคงที่ อย่างไรก็ตามยังพบคำบางคำที่มีความแตกต่างในการระบุเสียงเบา เช่น 不是 และ 味道 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการกำหนดเสียงเบาในสื่อการเรียนการสอนและพจนานุกรมอาจมีความแตกต่างกันตามแนวคิดของผู้เรียบเรียงหรือบริบทการใช้ภาษา ผลดังกล่าวสามารถอธิบายได้ตามแนวคิด สมมติฐานป้อนข้อมูล (Input Hypothesis) ของ Krashen สมมติฐานป้อนข้อมูลเกี่ยวข้องกับการได้มาซึ่งภาษา (acquisition) (Krashen, 1981) ที่เชื่อว่าผู้เรียนภาษาที่สองต้องได้รับข้อมูลภาษา (input) ที่มีความถูกต้องและสม่ำเสมอจึงจะสามารถพัฒนาความสามารถทางภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากสื่อการเรียนมีความไม่สอดคล้องกันในเรื่องการออกเสียง เช่น การระบุเสียงเบาแตกต่างกัน อาจทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนในการรับรู้รูปแบบเสียงของภาษาและส่งผลกระทบต่อพัฒนาทักษะการออกเสียง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาที่อธิบายว่าคำบางคำในภาษาจีน อาจมีรูปแบบเหมือนกันแต่ต่างชนิด (同形别性) การออกเสียงจึงอาจต่างกันตามหน้าที่ของคำ (Wang, 2006) และเสียงเบา มักปรากฏในคำสองพยางค์ โดยเฉพาะคำช่วยและคำเสริมท้าย ซึ่งสะท้อนถึงลักษณะของการเปลี่ยนแปลงทางโทนเสียงในระดับวากยสัมพันธ์ (Shen, 2022)

2) การวิเคราะห์ลักษณะเฉพาะและรูปแบบของคำเสียงเบา (轻声) เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย

ผลการวิเคราะห์พบว่า คำเสียงเบามีลักษณะร่วมทางภาษาศาสตร์ที่ชัดเจน เช่น ปรากฏในคำนาม เครื่องมือ คำที่ลงท้ายด้วย 子 คำสรรพนาม คำเสริมทางไวยากรณ์ และคำซ้ำหรือโครงสร้างวลี ซึ่งมักเกิดในพยางค์ท้ายของคำและมีบทบาทสำคัญในการทำให้จังหวะและน้ำเสียงของภาษาพูดเป็นธรรมชาติ ผลการศึกษายังพบว่าผู้เรียนชาวไทยมักประสบปัญหาในการออกเสียงพยางค์เสียงเบา โดยเฉพาะโครงสร้างที่มีวรรณยุกต์ก่อนหน้าเสียงเบา ปรากฏการณ์ดังกล่าวสามารถอธิบายได้ผ่านแนวคิด Language Transfer หรือการถ่ายโอนภาษา โดยเฉพาะ Negative Transfer จากภาษาแม่ ซึ่งการถ่ายโอนจากภาษาแม่ (L1 transfer) หมายถึงกระบวนการที่ภาษาแม่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองของผู้เรียน ความรู้เดิมจากภาษาแรกของผู้เรียนจะถูกนำมาใช้ทั้งโดยรู้ตัวและไม่รู้ตัว เพื่อช่วยในการเรียนรู้ภาษาเป้าหมาย นอกจากนี้ ในกระบวนการดังกล่าวยังมีทั้งอิทธิพลเชิงบวกและเชิงลบ (Xu, 2022, p.15) ในกรณีนี้ผู้เรียนอาจนำรูปแบบจังหวะและการเน้นเสียงของภาษาไทยมาใช้ในการออกเสียงภาษาจีน ทำให้การออกเสียงเสียงเบาไม่สอดคล้องกับรูปแบบมาตรฐาน

ภาษาจีนมีคำพ้องเสียงจำนวนมากและต้องอาศัยเสียงวรรณยุกต์รวมทั้งเสียงเบาเพื่อแยกความหมาย แต่การนำเสนอเสียงเบาในสื่อการเรียนการสอนอาจแตกต่างกันไปตามผู้เรียบเรียงตำรา (Shen et al., 2018) และความแตกต่างในตำราเรียนอาจทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนต่อการออกเสียงและการรับรู้เสียงในภาษาจีน **วัชรารักษ์ จุฑารงค์** (Chutarong, W., 2017) เมื่อตรวจสอบเชิงคุณภาพ พบว่า คำที่มักใช้เสียงเบามีลักษณะร่วมทางภาษาศาสตร์ที่เด่นชัด ได้แก่

- 1) คำนามเครื่องมือ เช่น 爸爸、妈妈、弟弟 ซึ่งเสียงพยางค์หลังมักเบาเพื่อแสดงความสนิทสนมและลดระดับน้ำเสียงในการเรียก
- 2) คำที่ลงท้ายด้วย 子 เช่น 椅子、桌子、橘子 ซึ่งเสียงเบาทำหน้าที่ลดน้ำหนักทางวจนปฏิบัติ ทำให้คำฟังดูเป็นธรรมชาติ
- 3) คำสรรพนามและคำถาม เช่น 什么、怎么 ซึ่งพยางค์หลังออกเสียงเบาเพื่อกงจังหวะการพูดให้ราบรื่น

4) คำเสริมและอนุภาคทางไวยากรณ์ เช่น 的、吗、吧、呢、了 ซึ่งเป็นกลุ่มคำที่เสียงเบา มีบทบาทเชื่อมโยงประโยคและลดความแข็งของน้ำเสียง

5) คำซ้ำและโครงสร้างวลีแบบกริยา เช่น 看看、讲讲、尝尝 หรือรูปคำถาม 不.....(大不大), ...一.....(看一看) ซึ่งการใช้เสียงเบาช่วยลดน้ำหนักของการกระทำ ทำให้การสื่อสารเป็นธรรมชาติและสุภาพมากขึ้น

ลักษณะดังกล่าวชี้ว่าเสียงเบาไม่สามารถอยู่ในตำแหน่งพยางค์แรกได้ แต่จะปรากฏในพยางค์หลังของคำหรือวลี โดยมีระดับเสียงต่างกันไปตามวรรณยุกต์ก่อนหน้า แต่ละเสียงจะแตกต่างกันไป แต่โดยทั่วไปแล้ว พยางค์ที่ไม่มีการเน้นเสียงหลังเสียงวรรณยุกต์ที่หนึ่ง สอง และสี่จะมีระดับเสียงต่ำกว่า ในขณะที่พยางค์ที่ไม่มีการเน้นเสียงหลังเสียงวรรณยุกต์ที่สามจะมีระดับเสียงสูงกว่า (Zhang, Qiu, & Peng, 2019) และอนุภาคทางไวยากรณ์ เช่น 的、地、得、了、过 ต้องอ่านด้วยเสียงเบาเพื่อให้การสื่อสารเป็นธรรมชาติและราบรื่น (Shen, 2022)

ในแง่ของการสอนภาษาจีน ผลการวิเคราะห์นี้สะท้อนว่า ผู้เรียนชาวไทยมักประสบปัญหาในการออกเสียงพยางค์เสียงเบา โดยเฉพาะในโครงสร้าง “พยางค์เสียงที่สองหรือสาม + เสียงเบา” ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ณพล ม่วงงาม ที่ผู้เรียนออกเสียงพยางค์เสียงเบาได้ช้าและยาวกว่าปกติ ทำให้การแยกแยะเสียงเบาในภาษาจีนไม่ชัดเจน ณพล ม่วงงาม (Moung-ngam, 2021)

คำเสียงเบาในกลุ่มคำพื้นฐาน เช่น คำช่วย, อนุภาค และคำสรรพนาม มีความสอดคล้องสูงกับพจนานุกรมมาตรฐาน สะท้อนถึงรูปแบบการใช้เสียงเบาที่ผู้เรียนสามารถสังเกตและฝึกได้จากแบบเรียนทั่วไป คำซ้ำ, วลี หรือคำเฉพาะบริบทบางคำ อาจมีความแตกต่างระหว่างตำราเรียนและพจนานุกรมมาตรฐาน ซึ่งเกิดจากความหลากหลายของการออกเสียงในภาษาพูดและแนวทางการเรียบเรียงตำราเรียน คำเสียงเบามักปรากฏในพยางค์ท้ายของคำ โดยเฉพาะในคำนาม, คำสรรพนาม, คำซ้ำ และคำเสริม ซึ่งช่วยให้การสื่อสารเป็นธรรมชาติและราบรื่น การไม่สอดคล้องของเสียงเบาในบางคำสะท้อนความจำเป็นในการสอนให้ผู้เรียนเข้าใจทั้งรูปแบบการออกเสียงตามมาตรฐานและบริบทการใช้ในภาษาพูด อีกทั้งผลการศึกษานี้ตอบคำถามวิจัยในส่วน ของ 1) คำเสียงเบาบางส่วนตรงกับพจนานุกรมมาตรฐานโดยเฉพาะคำพื้นฐาน แต่คำซ้ำและวลีเฉพาะบริบทมีความแตกต่าง 2) ความแตกต่างเกิดจากประเภทคำและความซับซ้อนของบริบทการใช้ ซึ่งสะท้อนการปรับใช้เสียงเบาในภาษาพูด 3) คำเสียงเบามีรูปแบบเฉพาะในพยางค์ท้ายของคำและวลี ผู้สอนสามารถนำไปใช้ในการฝึกออกเสียงและออกแบบกิจกรรมในห้องเรียน

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาคำเสียงเบา (轻声) ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาจีนขั้นต้นและพจนานุกรมจีน-ไทย โดยเปรียบเทียบกับพจนานุกรมภาษาจีนมาตรฐาน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ประการแรก ในด้านความสอดคล้องของคำเสียงเบาระหว่างแบบเรียน พจนานุกรมจีน-ไทย และพจนานุกรมภาษาจีนมาตรฐาน พบว่า คำเสียงเบาส่วนหนึ่งมีความสอดคล้องกัน โดยเฉพาะคำที่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์ เช่น คำช่วยและอนุภาคในประโยค ได้แก่ 的、吗、吧、呢、了 ซึ่งเป็นกลุ่มคำที่โดยทั่วไปออกเสียงเป็นเสียงเบาในภาษาจีนกลาง อย่างไรก็ตาม ยังพบคำบางส่วนที่มีความแตกต่างระหว่างหนังสือเรียนกับพจนานุกรมมาตรฐาน เช่น 不是、味道 และ 回来 ซึ่งแบบเรียนบางเล่มกำหนดให้พยางค์หลังเป็นเสียงเบา ในขณะที่พจนานุกรมมาตรฐานระบุวรรณยุกต์ไว้อย่างชัดเจน ความแตกต่างดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การกำหนดเสียงเบาในสื่อการเรียนการสอนอาจแตกต่างจากมาตรฐานพจนานุกรม และอาจขึ้นอยู่กับบริบทการใช้ในภาษาพูด จังหวะของประโยค หรือแนวคิดของผู้เรียบเรียงตำรา

ประการที่สอง ในด้านลักษณะเฉพาะและรูปแบบของคำเสียงเบา พบว่า คำเสียงเบามักปรากฏในพยางค์ท้ายของคำหรือวลี และมีรูปแบบทางภาษาศาสตร์ที่ค่อนข้างชัดเจน โดยสามารถจำแนกได้เป็นหลายกลุ่ม ได้แก่ คำนามเครือญาติ เช่น 爸爸、妈妈、弟弟 คำที่ลงท้ายด้วย 子 เช่น 椅子、桌子、橘子 คำสรรพนามและคำถาม เช่น 什么、怎么 คำช่วยและอนุภาคทางไวยากรณ์ เช่น 的、吗、吧、呢、了 รวมถึงคำซ้ำและโครงสร้างวลีของคำกริยา เช่น 看看、讲讲、尝尝 หรือรูปประโยคคำถามแบบ 不 และ — ลักษณะเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าเสียงเบามีบทบาทสำคัญในการทำให้จังหวะการพูดในภาษาจีนเป็นธรรมชาติและราบรื่น

ประการที่สาม ในด้านการประยุกต์ใช้เพื่อการเรียนการสอน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ความแตกต่างของการกำหนดเสียงเบาในหนังสือเรียนอาจทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนในการออกเสียง โดยเฉพาะผู้เรียนชาวไทยที่มักประสบปัญหาในการออกเสียงพยางค์เสียงเบาให้สั้นและเบาตามธรรมชาติของภาษาจีน ดังนั้น การสอนเสียงเบาควรเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจทั้งรูปแบบมาตรฐานตามพจนานุกรม และการใช้จริงในภาษาพูด พร้อมทั้งจัดกิจกรรมฝึกออกเสียงที่เน้นโครงสร้างคำที่พบเสียงเบาบ่อย เช่น คำช่วย คำซ้ำ และคำนามสองพยางค์

คำเสียงเบาในภาษาจีนมีรูปแบบการปรากฏที่ค่อนข้างชัดเจนในพยางค์ท้ายของคำและวลี และมีบทบาทสำคัญต่อจังหวะและความเป็นธรรมชาติของการสื่อสาร ผลการวิจัยนี้จึงสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการสอนและการฝึกออกเสียงเสียงเบาสำหรับผู้เรียนภาษาจีนในประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า คำเสียงเบา (轻声) ในหนังสือเรียนภาษาจีนที่ใช้ในประเทศไทยยังมีความไม่สอดคล้องกันระหว่างตำราเรียน พจนานุกรมจีน-ไทย และพจนานุกรมภาษาจีนมาตรฐาน ดังนั้น ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1.1 ด้านการเรียนการสอนภาษาจีน: ครูผู้สอนสามารถนำรายการคำเสียงเบาและลักษณะร่วมของคำที่มักออกเสียงเบาไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบบทเรียน โดยเน้นการสอนคำพื้นฐาน เช่น คำช่วย คำสรรพนาม คำซ้ำ และคำลงท้ายด้วย 子 zi ซึ่งมีแนวโน้มใช้เสียงเบาอย่างชัดเจน พร้อมทั้งอธิบายความแตกต่างระหว่างการออกเสียงตามมาตรฐานพจนานุกรมและการออกเสียงในภาษาพูดจริง เพื่อช่วยลดความสับสนของผู้เรียนและพัฒนาความสามารถในการสื่อสารอย่างเป็นธรรมชาติ

1.2 ด้านการพัฒนาตำราและสื่อการเรียนรู้: ผู้จัดทำตำราเรียนสามารถใช้ผลการวิจัยนี้เป็นข้อมูลอ้างอิงในการตรวจสอบและปรับปรุงการระบุเสียงเบาให้สอดคล้องกับพจนานุกรมภาษาจีนมาตรฐานมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเพิ่มคำอธิบายเชิงอรรถหรือหมายเหตุในกรณีที่คำบางคำสามารถออกเสียงได้ทั้งแบบเสียงเบาและเสียงวรรณยุกต์ ขึ้นอยู่กับบริบทการใช้

1.3 ด้านการฝึกออกเสียงและการประเมินผลผู้เรียน: ผลการจำแนกลักษณะของคำเสียงเบาสามารถนำไปใช้ในการออกแบบกิจกรรมฝึกฟัง-พูด และแบบฝึกออกเสียงเฉพาะด้านเสียงเบา โดยมุ่งเน้นคำที่ผู้เรียนไทยมักออกเสียงผิดหรือสับสน เช่น คำสองพยางค์ที่พยางค์หลังเป็นเสียงเบา หรือคำในโครงสร้างวลีและคำซ้ำ ซึ่งจะช่วยยกระดับความแม่นยำในการออกเสียงและการรับรู้เสียงในภาษาจีน

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดที่ควรพิจารณา ดังนี้

2.1 การศึกษาครอบคลุมเฉพาะหนังสือเรียนภาษาจีนขั้นต้นจำนวน 4 เล่ม และพจนานุกรมจีน-ไทย 1 เล่ม ซึ่งอาจยังไม่สะท้อนภาพรวมของตำราเรียนภาษาจีนทั้งหมดที่ใช้ในประเทศไทย

2.2 การตรวจสอบความถูกต้องของเสียงเบาอ้างอิงจากพจนานุกรมภาษาจีนมาตรฐานเพียงแหล่งเดียว คือ 《现代汉语词典 (第7版)》 ในรูปแบบแอปพลิเคชัน ซึ่งอาจมีความแตกต่างจากพจนานุกรมหรือแนวคิดทางภาษาศาสตร์อื่น

2.3 การวิเคราะห์เน้นข้อมูลเชิงเอกสารแตกต่างจากการออกเสียงของผู้เรียนหรือเจ้าของภาษาในบริบทการสื่อสารจริง

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังหนังสือเรียนภาษาจีนระดับกลางและระดับสูง รวมถึงตำราที่ใช้ในบริบทการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น ระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา

3.2 ควรศึกษาการใช้เสียงเบาในเชิงทดลองหรือเชิงภาคสนาม เช่น การวิเคราะห์การออกเสียงของผู้เรียนไทย หรือการเปรียบเทียบกับกรออกเสียงของเจ้าของภาษาในสถานการณ์การสื่อสารจริง

3.3 ควรเชื่อมโยงการศึกษาเสียงเบากับตัวแปรอื่น เช่น ความเข้าใจความหมาย ความคล่องแคล่วในการพูด หรือทัศนคติของผู้เรียนต่อการออกเสียงภาษาจีน

3.4 ควรพัฒนาเครื่องมือหรือแบบฝึกเฉพาะด้านเสียงเบา เพื่อทดสอบประสิทธิผลของการสอนตามแนวทางที่ได้จากผลการวิจัยนี้

4. ข้อเสนอแนะเชิงแนวคิดและทฤษฎี

ผลการวิจัยนี้สนับสนุนแนวคิดทางภาษาศาสตร์ที่มองว่า เสียงเบา (轻声) เป็นปรากฏการณ์ที่เชื่อมโยงทั้งระดับเสียง (phonology) หน้าที่ทางไวยากรณ์ และบริบทการใช้ภาษา (pragmatics) ไม่ใช่เพียงประเด็นด้านการออกเสียงเพียงอย่างเดียว ดังนั้น งานวิจัยในอนาคตอาจนำข้อค้นพบนี้ไปพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการสอนเสียงเบาที่บูรณาการทั้งมาตรฐานภาษาและการใช้จริงในภาษาพูด เพื่อให้สอดคล้องกับธรรมชาติของภาษาจีนและบริบทการเรียนรู้ของผู้เรียนชาวไทย

References

- Chaisingthong, K., Singyoocharoen, W., & Chaivanich, K. (2022). The study of struggles of Chinese phonetics alphabet of students at Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi, using quality control tools. *Journal of Liberal Art of Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi*, 4(3), 545–559. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/art/article/view/261691>
- Chutarong, W. (2017). Educational textbooks for the development of Chinese language skills of higher education students in Thailand. *Journal of Graduate Research*, 8(1), 1–16. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/banditvijai/article/view/95723> (In Thai)
- Dai, G. F., et al. (1997). *Elementary spoken Chinese* (Vol. 1, Upper Book) Beijing Language and Culture University Press. (In Chinese)
- He, X. S. (2020). *A research on the errors of acquisition of Mandarin double-syllable neutral tone words to Thai students---Taking students of Kritsana Vittaya School as example* [Master's thesis, Guangdong University of Foreign Studies]. <https://www.scribd.com/document/661987465/%E6%B3%B0%E5%9B%BD%E5%AD%>

- [A6%E7%94%9F%E6%99%AE%E9%80%9A%E8%AF%9D%E5%8F%8C%E9%9F%B3%E8%8A%82%E8%BD%BB%E5%A3%B0%E8%AF%8D%E4%B9%A0%E5%BE%97%E7%9A%84%E5%81%8F%E8%AF%AF%E7%A0%94%E7%A9%B6-%E4%BD%95%E9%9B%AA%E8%AF%97](#) (In Chinese)
- Iamworamet, T. (2020). *New Chinese–Thai dictionary (Simplified character edition)*. Ruamsarn Publishing. (In Thai)
- Kang, Y. H., et al. (2017). *301 Chinese conversations* (Book 1). Beijing Language and Culture University Press. (In Chinese)
- Krashen, S. D. (1981). *Principles and practice in second language acquisition*. University of Southern California. https://sdrashen.com/content/books/principles_and_practice.pdf
- Li, R., & Amatyakul, V. (2025). Chinese language learning challenges and instructional adaptation strategies among Thai learners: A grounded theory approach. *Journal of Thai-Chinese Social Science (JTCSS)*, 2(1), 58–82. <https://so19.tci-thaijo.org/index.php/JTCSS/article/view/1626>
- Maharakham University. (2008). *Fundamentals of educational research*. Prasan Kanphim. (In Thai)
- Moung-ngam, N. (2021). Soft syllable pronunciation challenges in Mandarin Chinese learning among business Chinese program students at the Faculty of Liberal Arts, Dhurakij Pundit University. *Journal of Research and Development Buriram Rajabhat University*, 16(1), 69–82. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/RDIBRU/article/view/250244> (In Thai)
- Rong, J. H. (2011). *Integrated Chinese* (2nd ed., Vol. 1). Beijing Language and Culture University Press. (In Chinese)
- Shen, H. H., Tsai, C.-H., & Zhou, Y. (2018). *An introduction to Chinese Pinyin* (July 2018 reprint). Beijing Language and Culture University Press. (In Chinese)
- Shen, J. (2022). A study of the neutral tone in standard Mandarin. *Open Access Library Journal*, 9, Article e9104. <https://doi.org/10.4236/oalib.1109104>
- Sripol, C., & Wang, W. (2024). A comparative study of Chinese words with different pronunciation and polyphonic pronunciation in Thai Chinese language learners. *International Journal of Chinese Interdisciplinary Studies*, 2(1), 1–13. <https://doi.org/10.26740/ijcis.v2i1.33538>
- The Dictionary Editing Office, Institute of Linguistics, Chinese Academy of Social Sciences. (2020). *Xiandai Hanyu Cidian (Modern Chinese dictionary)* (7th ed.). The Commercial Press. Mobile application. (In Chinese)
- Wang, H. Y. (2006). Neutral as a means to distinguish word-classes in Mandarin Chinese. *Studies in Chinese Linguistics*, 1(21), 81–85. https://www.cuhk.edu.hk/ics/clrc/chinese/pub_scl_catalogues_21.html (In Chinese)
- Wang, S. H., et al. (2013). *Developing Chinese: Elementary spoken Chinese I* (2nd ed.). Beijing Language and Culture University Press. (In Chinese)

- Xu, N. (2022). Mandarin as the first language causes negative transfer in English writing to non-English major college students. *Journal of Education, Humanities and Social Sciences*, 4, 15–20. <https://doi.org/10.54097/ehss.v4i.2715>
- Yang, Q. Z. (Ed.). (2008). *Chinese course* (Vol. 1, Upper Book, Revised edition). Beijing Language and Culture University Press. (In Chinese)
- Zhang, H., Qiu, J., & Peng, Z. P. (2019). *Success road – Beginner level* (Reprinted January 2019). Beijing Language and Culture University Press. (In Chinese)